

Силабус навчальної дисципліни
«Безпека життєдіяльності, охорона праці та
цивільний захист»

Спеціальність: 073 Менеджмент
Галузь знань: 07 Управління та адміністрування

Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський)
Статус дисципліни	Навчальна дисципліна обов'язкова компонента з фахового переліку
Курс	4 (четвертий)
Семестр	8 (восьмий)
Обсяг дисципліни, кредити ЄКТС/години	4 кредита/120 годин
Мова викладання	Українська
Що буде вивчатися (предмет вивчення)	Методи та інструментарій моніторингу надзвичайних ситуацій (НС), побудови моделей (сценаріїв) їх розвитку та оцінки їх соціально-економічних наслідків; проведення ідентифікації, дослідження умов виникнення і розвитку НС та забезпечення скоординованих дій щодо їх попередження на ОГ відповідно до своїх професійних обов'язків.
Чому це цікаво/треба вивчати (мета)	Вивчення дисципліни формує у студентів здатність творчо мислити, вирішувати складні проблеми інноваційного характеру й приймати продуктивні рішення у сфері безпеки життєдіяльності (БЖД), охороні праці (ОП) та цивільного захисту (ЦЗ) з урахуванням особливостей майбутньої професійної діяльності випускників, а також досягнень науково-технічного прогресу, а також формування системи теоретичних і прикладних знань з правових, економічних і організаційних питань
Чому можна навчитися (результати навчання)	За допомогою даного курсу можна навчитися: РН1 – Знати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського суспільства, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні. РН2 – Зберігати моральні, культурні, наукові цінності та примножувати досягнення суспільства, використовувати різні види та форми рухової активності для ведення здорового способу життя. РН6 – Виявляти навички пошуку, збирання та аналізу інформації, розрахунку показників для обґрунтування управлінських рішень. РН12 – Оцінювати правові, соціальні та економічні наслідки функціонування організації
Як можна користуватися набутими знаннями і уміннями (компетентності)	Набуті знання і уміння нададуть: ЗК1 Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні. ЗК2 Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності та примножувати досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя. ЗК3 Здатність до абстрактного мислення, аналізу, синтезу. ЗК4 Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. ЗК6 Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово. ЗК11 Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.
Навчальна логістика	Зміст дисципліни: Категорійно-понятійний апарат безпеки життєдіяльності. Таксономія небезпек. Джерела небезпеки. Шкідливі та небезпечні чинники. Системний аналіз в безпеці життєдіяльності. Застосування ризик-орієнтованого підходу для побудови ймовірнісних структурно-логічних моделей виникнення і розвитку небезпек. Кількісна оцінка небезпек. Ідентифікація небезпеки. Концепція прийнятного ризику. Управління ризиками. Система управління охороною праці в організації. Положення про організацію системи управління охороною праці в галузі. Основні вимоги до побудови і функціонування системи управління

	охороною праці (СУОП). Забезпечення функціонування та побудова СУОП в організації. Положення про СУОП, структура та зміст його розділів. Галузеві системи управління охороною праці. Мета та принципи функціонування. Організаційна та функціональна структури СУОПГ. Регіональні системи управління охороною праці, мета, принципи та основні функції. Служби охорони праці місцевих державних адміністрацій та органів місцевого самоврядування. Спеціальні розділи охорони праці в галузі професійної діяльності. Аналіз умов праці у галузі за показниками шкідливості та небезпечності чинників виробничого середовища, важкості та напруженості трудового процесу. Загальні вимоги безпеки в галузі. Вимоги до санітарного контролю за станом повітря робочої зони. Вимоги до засобів індивідуального захисту. Важкість праці: Динамічні, статичні навантаження. Напруженість праці. Увага, напруженість аналізаторних функцій, емоційна та інтелектуальна напруженість, монотонність праці. Безпека виробничих процесів. Основні травмонебезпечні та шкідливі фактори виробничого середовища. Методи та засоби зменшення виробничого травматизму і кількості професійних захворювань. Особливості заходів електробезпеки на підприємствах галузі. Вимоги безпеки до виробничих і допоміжних приміщень. Санітарно-гігієнічні вимоги до умов праці в галузі. Шкідливі хімічні речовини, біологічні чинники, виробничий пил. Вібрація, шум, інфразвук, ультразвук. Виробничі випромінювання. Мікроклімат робочої зони. Моніторинг та сценарний аналіз виникнення і розвитку надзвичайних ситуацій. Цивільний захист в Україні. Моніторинг небезпек, що можуть спричинити виникнення надзвичайних ситуацій. Методичні положення ідентифікації та паспортизації об'єктів господарювання щодо визначення їх потенційної небезпеки. Територіальний моніторинг за об'єктами, ресурсами, процесами і системами захисту та ліквідації надзвичайних ситуацій, стану впровадження превентивних заходів щодо зменшення їхніх масштабів. Планування заходів з питань цивільного захисту. Структурно-функціональна модель протидії НС. Вимоги до складу, змісту та форми плануючої документації. Методика розроблення планів з попередження НС. Особливості планування дій персоналу щодо локалізації і ліквідації аварійних ситуацій і аварій на ПНО та пом'якшення їхніх наслідків. Вимоги до складання та змісту аналітичної і оперативної частини плану локалізації і ліквідації аварійних ситуацій. Плануючі документи з теоретичного і практичного навчання персоналу ОГ до дій у НС, організація і проведення спеціальних об'єктових навчань, тренувань з відпрацювання заходів за планами реагування на НС, локалізації та ліквідації аварій. Забезпечення техногенної безпеки на підприємствах, в установах та організаціях, як складової частини цивільного захисту. Шляхи і способи підвищення стійкості роботи промислових об'єктів. Забезпечення надійного захисту та життєзабезпечення виробничого персоналу. Організація і проведення досліджень з оцінки стійкості об'єкта в НС (межа стійкості, найбільш уразливі його елементи, характер і ступень руйнувань і ушкоджень, можливі збитки, межа доцільного підвищення стійкості). Види занять: лекції, практичні заняття Методи навчання: словесні, наочні, практичні Форми навчання: очна, дистанційна
Пререквізити	Знання з дисциплін «Менеджмент», «Організація виробництва на промисловому підприємстві», «Планування авіавиробництва»
Пореквізити	Знання з дисципліни «Безпека життєдіяльності, охорона праці та цивільний захист» є базовими для виконання кваліфікаційної роботи
Інформаційне забезпечення з репозитарію та фонду НТБ	1. Кузнецова Н. В., В. В. Кручина, Г. В. Мигаль, В. Л. Клеєвська, – Безпека життєдіяльності [Текст]: навч. посіб. до лаб. практикуму/ Н. В. Кузнецова, В. В. Кручина, Г. В. Мигаль, В. Л. Клеєвська. – Харків: Нац. аерокосм. ун-т ім. М. Є. Жуковського «Харків. авіац. ін-т », 2020. – 56 с. 2. Кобрин В.Н., Кузнецова Н.В., Кириенко П.Г. Охрана труда в отрасли. Учебное пособие. – Х., ХАИ, 2003. 3. Протасенко, О.Ф. Безпека життєдіяльності: конспект лекцій / О.Ф. Протасенко, Ю.В. Буц. – Х.: Вид. ХНЕУ, 2013. – 148 с. 4. Клеєвська В.Л., В. М. Кобрин, В.Л., Л. Б. Яковлев – Екологічна безпека: навч. посіб – Х.: Нац. аерокосм. ун-т «Харьк. авіац. ін-т», 2006. – 180 с.

	5. Картки очікуваної обстановки. 6. Робоча програма НМКД (2020 р.) дисципліни «Безпека життєдіяльності, охорона праці та цивільний захист». Додаткові складові НМКД 1. http://library.khai.edu/library/fulltexts/doc/_AABezpeka_Zhittyediyalnosti.pdf 2. http://library.khai.edu/library/fulltexts/doc/_AA_Ekologichn_Bezpeka.pdf – ілюстративні матеріали (плакати, таблиці тощо). - тематики індивідуальних завдань; - питання для контрольних заходів.
Локація та матеріально-технічне забезпечення	Аудиторії літального корпусу, проектор, комп'ютери
Семестровий контроль, екзаменаційна методика	Модульний контроль, залік
Політика курсу («правила гри»)	Політика щодо відвідування. Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання. Додатково оцінюється прагнення здобувачів вищої освіти плановірно та систематично засвоювати навчальний матеріал, активно працювати на практичних заняттях, брати участь в обговоренні дискусійних питань, повною мірою долучатися до активних форм навчання, відпрацьовувати пропущені практичні заняття. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись в дистанційній формі за погодженням із викладачем. Політика перескладання. Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, можуть оцінюватись зі зниженням оцінки. Перескладання модулів відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин (наприклад лікарняний). Плагіат, академічна не доброчесність, поведінка в аудиторії тощо розглядається – згідно до Положенням про академічну доброчесність. Для об'єктивного оцінювання існує паперовий та/або електронний журнал по якому можливо установити порушення викладача або здобувача.
Кафедра	Екології та техногенної безпеки
Факультет	Літакобудування
Викладач(і)	Кузнецова Наталія Володимирівна Посада: доцент Вчене звання: доцент Науковий ступінь: кандидат технічних наук Тел.: (057)788-41-06 E-mail: K106@khai.edu
Оригінальність навчальної дисципліни	авторський курс, викладання українською мовою